

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/17/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717205136
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2717205136.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holič a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Žilina, Hodžova 11, proti žalovanej: P. O., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX, o zaplatenie 1.460,87 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 1Csp/102/2017-74 zo dňa 15. mája 2018 - III. výrok, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku a v závislých výrokoch IV. a V. potvrdzuje.

II. Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 1.413,37 Eur, úrok v sume 64,62 Eur, úrok z omeškania v sume 0,78 Eur, 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 1.460,87 Eur od 23.9.2017 do 18.10.2017, 5 % úrok z omeškania zo sumy 1.413,37 Eur od 19.10.2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom konanie v časti v sume 47,50 Eur zastavil, III. výrokom žalobu vo zvyšku zamietol, IV. výrokom priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, V. výrokom rozhodol, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2012 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj zákon o spotrebiteľských úveroch), § 53 ods. 1, § 54, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 497, § 261 ods. 6 písm. d), § 503 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Obchodného zákonníka, s poukazom aj na procesné ust. čl. 8, § 149, § 150, § 151 ods. 1, 2, § 290, § 295, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 263 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že strany uzavreli dňa 27.3.2013 spotrebiteľskú zmluvu, a to zmluvu o úvere, ktorou žalobca poskytol žalovanej finančné prostriedky v sume 2.000,- Eur, žalovaná sa zaviazala úver žalobcovi splácať v mesačných splátkach po 29,91 Eur v počte 120, pri ročnej úrokovej sadzbe 12,9 %. Dátum prvej platby bol dohodnutý na deň 22.4.2013, dátum každej ďalšej platby k 20. dňu v mesiaci s tým, že dátum konečnej splatnosti bol uvedený 20.3.2023. RPMN v zmluve bola uvedená vo výške 15,8 % a priemerná RPMN vo výške 18,86 %. Žalovaná mala zaplatiť celkom sumu 3.828,- Eur. Listom zo dňa 22.9.2017 oznámil žalobca žalovanej, že úverová pohľadávka sa stala predčasne splatnou, úver má zaplatiť do 2.10.2017 (doručenka RK 058545205SK). Žalovaná na základe zmluvy zaplatila žalobcovi (do podania žaloby) sumu 539,13 Eur (započítané na istinu). Následne po podaní žaloby zaplatila sumu 47,50 Eur.

4. Z vykonaného dokazovania právne uzavrel, že úverová zmluva obsahuje všetky zákonné náležitosti spotrebiteľskej zmluvy, a preto zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 1.413,37 Eur, ktorá predstavuje sumu neplatennej istiny nesplateného úveru. Žalovanej boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 2.000,- Eur (istina), z ktorej splatila postupne sumu 539,13 Eur a sumu 47,50 Eur, rozdiel predstavuje 1.413,37 Eur, ktorú priznal spolu s úrokom z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne odo dňa podania žaloby, t.j. od 19.10.2017 do zaplatenia (nasledujúci deň po vykonaní poslednej splátky žalovanou, ktorá zaplatila na úver dňa 18.10.2017 sumu 47,50 Eur). Žalobcovi priznal aj 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 1.460,87 Eur od 23.9.2017 do 18.10.2017, a to odo dňa predčasnej splatnosti úveru (predčasná splatnosť úveru nastala dňa 22.9.2017) do zaplatenia sumy (časti splátky) vo výške 47,50 Eur. Žalovanú zaviazal aj na zaplatenie sumy 64,62 Eur, ako dlžný úrok (odplata za poskytnutie úveru) do zosplatenia úveru, a to v percentuálnej výške 12,9 % ročne za obdobie od 27.3.2013 do 22.9.2017 ako aj úrok z omeškania v sume 0,78 Eur, ktorý predstavuje 5 % ročný úrok z omeškania za omeškania s platením tej ktorej splátky za obdobie od 21.4.2015 do zosplatenia úveru ku dňu 22.9.2017. V prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol, úroku 12,90 % ročne z nezaplatennej istiny 1.460,87 Eur od 23.9.2017 do 18.10.2017 t.j. z vyčíslených úrokov /odplaty do zosplatenia úveru/, úroku 12,90 % ročne z nezaplatennej istiny 1.413,37 Eur od 19.10.2017 do zaplatenia t.j. z vyčíslených úrokov / odplaty po zosplatenia úveru/, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej úrokov 62,62 Eur od 23.9.2017 do zaplatenia t.j. z vyčíslených úrokov /odplaty do zosplatenia úveru/. Uzavrel, že úrok ako odplata (cena) veriteľovi za poskytnuté peňažné prostriedky prislúcha veriteľovi len za dojednanú dobu poskytnutia úveru. Uvedená skutočnosť vyplýva aj z ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky predstavujú osobitnú peňažnú náhradu, súvisiacu s poskytnutím finančných prostriedkov, pričom sú splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky (poukaz na rozsudky Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/165/2013, sp. zn. 9Co/862/2014, rozsudok sp. zn. 9Co/138/2015). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa (žalobcu) vyvoláva stav absencie požičanej umy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje jednoducho povedanú cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk potom pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru (ku dňu 22.9.2017), kde žalobcovi ako veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Čiže ak veriteľ zosplatal úver, spotrebiteľ už nemá právny titul mať u seba požičané finančné prostriedky, preto nie je dôvod, aby žalobca inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom (žalovaným). Veriteľ má nárok na úrok ako odplatu do splatnosti úveru a na úroky z omeškania po splatnosti úveru. Stotožnil sa s tou časťou odôvodnenia NS ČR vo veci 33Odo 657/2005, v ktorej sa argumentuje, že úroky predstavujú odmenu (cenu) za „užívanie istiny“ a úroky z omeškania sankciu. Nie však s názorom, že cena je neuzavretá kým sa úver celý nesplatí a že popri úrokoch z omeškania sú prípustné aj úroky. Cena musí byť jasne stanovená a uzavretá uplynutím úverového obdobia či už pôvodne dohodnutého alebo predčasne skončeného. Neuzavretá a otvorená môže byť len sankcia, ktorej výšku reguluje všeobecne záväzný predpis tak, aby nenadobudla neprimerané rozmery. Ak by sa pripustilo, že cena sa môže meniť v čase a v závislosti od subjektívneho faktora správania spotrebiteľa, mala by táto skutočnosť zásadný dopad aj na ustálenie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok, za ktorých bude spotrebiteľ kontrahovať. Každá dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIZ).

5. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď žalobca mal čiastočný úspech vo veci. Žalobca si v žalobe uplatnil nárok na zaplatenie sumy 1.413,37 Eur (t.j. sumy po čiastočnom zastavení), ktorú mu okresný súd priznal. Miera úspechu žalobcu predstavuje 100 %, preto priznal žalobcovi uvedený nárok na náhradu trov konania.

6. Proti tomuto rozsudku výlučne v časti zamietnutia žaloby (III. výrok) podal odvolanie žalobca, navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť v plnom rozsahu a priznať mu náhradu

trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov za konania na oboch inštanciách. Poukázal na odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. Po poukázaní na ust. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 a § 505 Obchodného zákonníka spolu s komentárom uviedol, že pri úverovej zmluve ide o plnenie peňažného záväzku v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Omeškaním s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka podľa odvolateľa vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov, čo potvrdzuje aj ust. § 16 ods. 1 zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch... Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. V ďalšom odvolateľ poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, konkrétne rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017, z ktorého zdôraznil, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Odstúpenie od zmluvy nespôsobuje zánik záväzku ex tunc, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, ktoré odstúpením od zmluvy nezaničia. Žalobca tiež odkázal na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017-92, č. k. 43Co/28/2017-94. Zdôraznil, že úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany v zmluve nedohodli niečo iné. Dlžník je povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal. Nie je zrejmé, ako by sa mohol žalobca dostať do výhodnejšieho postavenia tým, že úver zosplatnil a de iure zosplatnením úveru od zmluvy o úvere odstúpil, keďže nielenže nemal k dispozícii finančné prostriedky, ktoré poskytol žalovanému, ale nemal za ich používanie žalovaným zaplatenú ani odplatu, resp. odmenu rovnajúcu sa úroku z úveru a navyše ani finančné prostriedky, ktoré mu mal žalovaný priebežne vracať. V daných veciach bol odvolací súd názoru, že rozhodnutie NS SR R 59/1998 je možné na prejednávajúcu vec aplikovať, avšak s takým výkladom, že pokiaľ žalobca ako veriteľ odstúpil od zmluvy o úvere tým, že vyhlásil jej predčasnú splatnosť, pretože dlžník nesplácal úver riadne a včas, má právo na účtovanie úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania, v zákonnej alebo dohodnutej výške, s odkazom na § 369 Obchodného zákonníka, až do splatenia celej poskytnutej sumy vrátane úrokov z úveru, pretože tieto sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka. S odkazom na obsah rozhodnutia R 59/98 nie je preto možné dospieť k záveru, že NS SR jednoznačne vyslovil, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, keďže o takomto nároku nerozhodoval ani okresný súd, ani NS SR. Navyše rozhodnutie NS SR vychádzalo z právneho stavu v čase, keď výška úrokov z omeškania nebola zákonom limitovaná. Na posúdenie úrokov z úveru po odstúpení od úverovej zmluvy je potrebné aplikovať § 506, § 351 Obchodného zákonníka a priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov nezaplatenej istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru, čomu zodpovedá aj právna úprava obsiahnutá v § 6 a § 13 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z. z.

7. V ďalšom odvolateľ poukázal tiež na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/193/2017, v ktorom bol obdobne vyslovený nesúhlasný názor s názorom súdu prvej inštancie, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru mal žalobca právo len na úroky z omeškania, a že právo na úrok ako cenu poskytnutých peňazí nárok nemal. Využitie práva veriteľa na zosplatnenie mení len splatnosť úveru, t.j. peňazí a nie ich cenu vyjadrenú v úroku, a nemôže samo o sebe veriteľovi privodiť zhoršenie (a dlžníkovi len preto, že je spotrebiteľom, zlepšenie) jeho práv. Ďalej odvolateľ poukázal tiež na početné rozhodnutia krajských súdov podporujúce ním vyslovené názory ohľadne nároku na úrok z úveru po jeho zosplatnení (Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/366/2017, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/297/2017, sp. zn. 5Co/311/2017, sp. zn. 5Co/250/2017, sp. zn. 5Co/372/2017, 5Co/414/2017, sp. zn. 5Co/339/2017, sp. zn. 3Co/248/2017, sp. zn. 5Co/372/2017, sp. zn. 5Co/465/2017). Taktiež poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014, z ktorého zdôraznil, že zákonné úroky z omeškania nenahradzujú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali. Návrh zákona, neskôr prijatý pod č. 106/2014 obsahoval ustanovenie, ktorým sa navrhovalo doplnenie Občianskeho zákonníka v § 53 ods. 9 vetou, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565. Táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá.

8. K uplatneniu úroku z omeškania z obchodného úroku vyčísleného ku dňu zosplatnenia úveru žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 4Cob/62/2007, v ktorom súd uvádza, podľa ktorého, ak je dlžník v omeškani so splatením peňažného záväzku (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka) je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania. Pri úrokoch z poskytnutého úveru je možné pri omeškani požadovať z týchto zmeškaných úrokov úroky z omeškania (poukaz na rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/23/2017). Žalobca poukazuje na fakt, že zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatnenia a tento sa ďalej (t.j. po zosplatnení celého dlhu) nenavýšuje. Práve z tohto dôvodu nejde podľa žalobcu o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navyšovaniu nárokov veriteľov. Požadovaný nárok na úroky z omeškania zo zmluvných úrokov je nárokom, ktorý predpokladá aj § 497 Obch. zákonníka (poukaz Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/542/2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/19/2017 a sp. zn. 16Co/111/2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/143/2017).

9. Žalovaná odvolanie nepodala, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadřila.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom zamietnutí (III. výrok) vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

11. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola pôvodne požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 1.460,87 Eur, úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.460,87 Eur od 23.9.2017 do zaplatenia, úroku 64,62 Eur, úroku z omeškania 0,78 Eur, úroku 12,90 % ročne zo sumy 1.460,87 Eur od 23.9.2017 do zaplatenia, úroku 5 % ročne zo sumy 64,62 Eur od 23.9.2017 do zaplatenia.

12. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 1.413,37 Eur, úrok v sume 64,62 Eur, úrok z omeškania v sume 0,78 Eur, 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 1.460,87 Eur od 23.9.2017 do 18.10.2017, 5 % úrok z omeškania zo sumy 1.413,37 Eur od 19.10.2017 do zaplatenia, II. výrokom konanie v časti týkajúcej sa sumy 47,50 Eur zastavil, pričom tieto výroky neboli napadnuté odvolaním, preto nadobudli právoplatnosť.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu zamietol v časti úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 47,50 Eur od 19.10.2017 do zaplatenia, úroku 12,90 % ročne zo sumy 1.460,87 Eur od 23.9.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania 5 % z úroku 64,62 Eur od 23.9.2017 do zaplatenia.

14. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku v zamietnutej časti, a pretože v celom rozsahu zdieľa jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodu a odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

15. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že úrok z úveru prináleží iba na čas do zosplatnenia úveru, resp. do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný

platiť iba úroky z omeškania. Odvolací súd sa pritom obdobne ako prvoinštančný, opiera o judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod odkloniť sa ani v danom prípade. Závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí pod č. R 59/1998 (sp. zn. 4 Cdo 143/98) boli prijaté i v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu Prešov č.k. 29C/131/2011-127 z 23.11.2011, ktoré úsudky všeobecných súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV.ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že „...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru...“, Ústavný súd SR nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

16. Pri aktuálne panujúcej nejednotnosti súdov v tejto otázke, sa odvolací súd prikláňa k názoru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti, ako tomu bolo aj v danom prípade, zmluva o úvere zaniká podľa § 565 Občianskeho zákonníka a zánikom zmluvy zanikajú práva a povinnosti strán v nej uvedené, teda aj povinnosť platiť úroky. Podľa § 503 Obchodného zákonníka je záväzok platiť úroky splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Teda úroky sa môžu účtovať len do splatnosti záväzku vrátiť peniaze. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle straty príležitosti veriteľa disponovať s istinou a produkovať prostredníctvom nej zisk. V prípade mimoriadnej splatnosti ale veriteľ navodzuje situáciu, v ktorej má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou a tým aj obmedzenie obchodovania s peniazmi. Veriteľ by preto nemal mať právo na úroky ako odplatu za užívanie istiny, keďže dlžník ju už užívať nemôže. Odvolací súd si je pritom vedomý, že súdna prax v otázke nároku na úroky z úveru za čas po jeho predčasnom zosplatnení nie je jednotná, o čom svedčia i žalobcom v odvolaní poukázané rozhodnutia krajských súdov, avšak v tejto otázke sa odvolací súd s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu prikláňa k názoru, že veriteľovi patria úroky z úveru len za čas do splatnosti dlhu.

17. Žiada sa dodať, že pokiaľ žalobca v podanom odvolaní odkazuje na ust. § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch... a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s obdobnou úpravou treba zdôrazniť, že obe tieto ustanovenia riešia len prípad, kedy dôjde k splateniu dlhu pred dohodnutou lehotou splatnosti a výslovne pre tento prípad ustanovujú, že dlžník je povinný uhradiť úrok len za dobu do splatenia úveru, teda nie aj za dobu dohodnutej splatnosti, ktorá je dlhšia. Citované ustanovenia teda neriešia opačný prípad, kedy doba reálneho vrátenia peňažných prostriedkov prekračuje lehotu splatnosti. Z uvedeného dôvodu citované ustanovenia na daný prípad nie sú aplikovateľné a to ani analogicky.

18. K úrokom z omeškania z úrokov z úveru odvolací súd zastáva nasledovný právny názor.

19. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené úroky z omeškania z úrokov z úveru, žalobca odkázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 4Cob/62/2007, v ktorom Najvyšší súd SR v obchodnej veci zaujal stanovisko, že s omeškaním s úhradou úroku je možné požadovať platenie úrokov z omeškania z nezaplatených úrokov (§ 369 v spojení s § 502 Obchodného zákonníka). Ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka), je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania. Pri úrokoch z poskytnutého úveru je možné pri omeškaní požadovať z týchto zmeškaných úrokov úroky z omeškania. Odvolací súd s týmto záverom Krajského súdu Prešov nestotožňuje.

20. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Úroky rovnako ako úroky z omeškania nie sú súčasťou pohľadávky, sú len jej príslušenstvom, preto neprichádza do úvahy, aby z tohto príslušenstva bolo hradené ďalšie príslušenstvo. Občiansky zákonník, ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úrok z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Obdobný názor je obsiahnutý aj v rozhodnutí veľkého senátu Obchodného kolégia NS ČR v súvislosti s rozsudkom NS ČR sp. zn. 35Odo 101/2002 zo dňa 24.3.2004. NS ČR v predmetnej veci uviedol, že tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny, teda, že k nej podľa dohody budú pripočítané s následným právom veriteľa požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platiť

dojednanú alebo zákonom stanovenú sadzbu úroku z omeškania. To však nič nemení na skutočnosti, že sa takto opäť úročí iba istina a nie príslušenstvo pohľadávky. Týmto rozhodnutím veľkého senátu Obchodného kolégia NS ČR bol prekonaný dovtedy uplatňovaný názor, že nesplatenie zmluvných úrokov v dohodnutej lehote oprávňuje veriteľa vymáhať od dlžníka aj úrok z omeškania, lebo nesplatené zmluvné úroky sa stávajú dlhom. V danom prípade ale žalobca netvrdil, že medzi stranami existovala dohoda o tom, že dohodnuté úroky sa stávajú súčasťou istiny, naopak výslovne sa domáhal priznania úrokov z omeškania priamo z úrokov úveru.

21. Pokiaľ aj žalobca dodatočne v odvolaní odkazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/542/2016, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov, z ktorého rozhodnutia má vyplývať, že s poukazom na § 2 písm. c), g) a h) zákona č. 129/2010 Z. z. a body 2.4 a 2.5.2 obchodných podmienok pre úvery občanom mal súd za nepochybné, že do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom patria aj dohodnuté úroky, pričom strany sa zmluvne dohodli na úrokovej sadzbe úveru, na výške anuitnej splátky a na tom, že sa úver úročí denne odo dňa prvého čerpania úveru do dňa predchádzajúceho splatenia úveru a dohodnuté úroky sú súčasťou anuitnej splátky, z čoho vyplýva zmluvné dojednanie, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny, odvolateľ netvrdí (ani v prvoinštančnom, ani v odvolacom konaní), že je to tak i v danej veci. Ak by sa tak i stalo, odvolací súd je názoru, že takáto dohoda nezodpovedá dohode o tom, že úroky sa stanú súčasťou istiny, teda, že k nej podľa dohody budú pripočítané s následným právom veriteľa požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platil dojednanú alebo zákonom stanovenú sadzbu úroku z omeškania. Takáto dohoda musí byť jednoznačná a musí z nej bez pochybností vyplývať, že úroky sa stanú súčasťou istiny úveru, nepostačuje len uvedenie, že sú súčasťou anuitnej splátky, ktorá splátka môže zahŕňať okrem splátky istiny úveru i splátky ďalších (iných) nárokov veriteľa, čo vo väčšine prípadov sú práve splácané úroky, prípadne i iné nároky.

22. S poukazom na uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celej zamietajúcej časti (III. výrok), nielen tej, ktorá korešpondovala s odvolacími námietkami (keďže zamietnutie žaloby v časti úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 47,50 Eur od 19.10.2017 do zaplatenia nebolo žalobcom napadnuté osobitnou odvolacou argumentáciou), ktorými jedinými je odvolací súd viazaný a vymedzujú tak predmet jeho prieskumu, s použitím § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil, a to vrátane správneho, odvolacími dôvodmi tiež nenapadnutého, závislého výroku o náhrade trov konania rešpektujúc čl. 16 ods. 3 CSP (IV. a V. výrok).

23. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnej žalovanej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bola žalovaná v odvolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila, ani nevyčísliła a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

25. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu, ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyiac podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli.

26. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo juris). Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcou. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej

strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

27. S poukazom na uvedené odvolací súd žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

28. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).